

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-768/19 – 1

Asia C-768/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

18.10.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Bundesverwaltungsgericht (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

15.8.2019

Vastaaja ja Revision-menettelyn valittaja:

Saksan liittotasavalta

Kantaja ja Revision-menettelyn vastapuoli:

SE

[–]

Bundesverwaltungsgericht

VÄLIPÄÄTÖS

[–]

Hallintoriita-asiassa

1. SE,

[–]

[–]

kantajana ja Revision-menettelyn vastapuolena,

[– –] [alkup. s. 2] [– –]

vastaan

Saksan liittotasavalta,

[– –]

vastaajana ja Revision-menettelyn valittajana,

muu osapuoli:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht, [– –] 10557 Berlin,

Bundesverwaltungsgerichtin 1. jaosto on 15.8.2019 pidetyssä suullisessa käsittelyssä [– –]

päätänyt seuraavaa:

Asian käsittelyä lykätään.

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan mukaisesti seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

1. Onko sellaisen turvapaikanhakijan tapauksessa, joka on ennen lapsensa, jonka kanssa perhe on muodostettu jo alkuperämaassa ja jolle on ennen täysi-ikäiseksi tuloa tehdyn suojeluhakemuksen perusteella myönnetty täysi-ikäiseksi tulon jälkeen toissijainen suojeluasema (jäljempänä suojelua saava), täysi-ikäiseksi tuloa matkustanut suojelua saavan vastaanottavaan jäsenvaltioon ja jättänyt siellä myös kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen (jäljempänä turvapaikanhakija), kansallisessa sääntelyssä, jossa viitataan suojelua saavasta johdetun toissijaisen suojelun myöntämistä koskevan oikeuden osalta direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohtaan, otettava sen kysymyksen osalta, onko suojelua saava ”alaikäinen” direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetulla tavalla, lähtökohdaksi ajankohta, jona [alkup. s. 3] on tehty päätös turvapaikanhakijan turvapaikkahakemuksesta, vai aikaisempi ajankohta, kuten se, jona

- a) suojelua saavalle on myönnetty toissijainen suojeluasema
- b) turvapaikanhakija on tehnyt turvapaikkahakemuksensa
- c) turvapaikanhakija on tullut vastaanottavaan jäsenvaltioon vai jona
- d) suojelua saava on tehnyt turvapaikkahakemuksensa?

2. Siinä tapauksessa,

a) että merkityksellinen on hakemuksen tekoajankohta:

onko tältä osin otettava lähtökohdaksi kirjallisesti, suullisesti tai muulla tavoin ilmaistu suojelupyyntö, joka on tullut turvapaikkahakemuksen osalta toimivaltaisen kansallisen viranomaisen tietoon (turvapaikkapyyntö), vai (muodollisesti) jätetty kansainvälistä suojelua koskeva hakemus?

b) että merkityksellinen on turvapaikanhakijan maahantulon ajankohta tai turvapaikkahakemuksen tekoajankohta: onko merkityksellistä se, ettei kyseisenä ajankohtana ollut vielä tehty päätöstä suojelua saavan, jolle on myöhempana ajankohtana myönnetty toissijainen suojeluasema, suojelua koskevasta hakemuksesta?

3. a) Mitä vaatimuksia on asetettava 1 kohdassa kuvatussa tilanteessa, jotta turvapaikanhakija on ”perheenjäsen” (direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohhta), joka oleskelee ”kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta – – samassa jäsenvaltiossa” kuin kansainvälistä suojelua saava henkilö, jonka kanssa perhe on muodostettu ”jo alkuperämaassa”? Edellyttääkö tämä erityisesti sitä, että suojelua saavan ja turvapaikanhakijan Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 7 artiklassa tarkoitettua perhe-elämää on jatkettu vastaanottavassa jäsenvaltiossa, vai riittääkö tältä osin pelkästään suojelua saavan ja turvapaikanhakijan samanaikainen oleskelu vastaanottavassa jäsenvaltiossa? Onko vanhempi perheenjäsen myös silloin, jos maahantulon tarkoituksena ei yksittäistapauksen olosuhteissa ollut tosiasiallisesti kantaa direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettua vastuuta kansainvälistä suojelua saavasta henkilöstä, joka on vielä alaikäinen ja naimaton? **[alkup. s. 4]**

b) Sikäli kuin kolmannen kysymyksen a kohtaan on vastattava siten, että suojelua saavan ja turvapaikanhakijan perusoikeuskirjan 7 artiklassa tarkoitettua perhe-elämää on pitänyt jatkaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa, onko tältä osin merkityksellistä, minä ajankohtana perhe-elämää on jatkettu? Onko tältä osin otettava etenkin lähtökohdaksi se, onko perhe-elämää jatkettu tietyn määräajan kuluessa turvapaikanhakijan maahantulosta, turvapaikanhakijan hakemuksen tekoajankohtana tai muuna ajankohtana, jona suojelua saava oli vielä alaikäinen?

4. Päätyykö turvapaikanhakijan asema direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuna perheenjäsenenä, kun suojelua saava tulee täysi-ikäiseksi ja kun vastuu alaikäisestä ja naimattomasta henkilöstä sen myötä päättyy? Jos tähän vastataan kieltävästi: jatkuuko perheenjäsenen asema (ja siihen liittyvät oikeudet) tämän ajankohdan jälkeen siten, ettei sitä ole rajoitettu ajallisesti, vai lakkaako se tietyn määräajan kuluttua (jos, niin minkä) tai tiettyjen tapahtumien myötä (jos, niin minkä)?

Perustelut:

I

- 1 Ensimmäinen vastapuoli (jäljempänä vastapuoli) vaatii toissijaisen suojeluaseman myöntämistä.
- 2 Vastapuoli on oman ilmoituksensa mukaan Afganistanin kansalainen. Hänellä on 20.4.1998 syntynyt poika. Hänen poikansa oli matkustanut vuonna 2012 Saksan liittotasavallan alueelle. Pojan turvapaikkahakemus hylättiin Bundesamt für Migration und Flüchtlingen (liittotasavallan siirtolais- ja pakolaisvirasto, jäljempänä Bundesamt) 13.5.2016 tekemällä lopullisella päätöksellä, jolla hänelle myönnettiin kuitenkin toissijainen suojeluasema.
- 3 Vastapuoli matkusti omien sanojensa mukaan tammikuussa 2016 maateitse Saksan liittotasavaltaan. Hän haki turvapaikkaa helmikuussa 2016 ja jätti 21.4.2016 kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen. Bundesamt hylkäsi hänen hakemuksensa turvapaikan myöntämiseksi, pakolaisaseman [alkup. s. 5] tai toissijaisen suojeluaseman myöntämiseksi sekä sen toteamiseksi, että sovelletaan ulkomaalaisten oleskelusta, ammatinharjoittamisesta ja kotouttamisesta annetun lain (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet) 60 §:n 5 momentissa ja 7 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädettyjä maastapoistamiskieltoja.
- 4 Valituksenalaisella tuomiolla Verwaltungsgericht on velvoittanut valittajan myöntämään vastapuolelle turvapaikkalain (Asylgesetz, jäljempänä AsylG) 26 §:n 5 momentin, luettuna yhdessä 3 momentin ensimmäisen virkkeen kanssa, nojalla alaikäisen ja naimattoman suojelua saavan vanhempana toissijaisen suojeluaseman. Tuomion mukaan vastapuolen poika oli tältä osin merkityksellisenä ajankohtana, jona turvapaikkahakemus tehtiin, vielä alaikäinen. Tässä yhteydessä turvapaikkahakemus on katsottava tehdyn, kun toimivaltainen viranomaisen sai tiedon suojelua saavan turvapaikkapyynnöstä.
- 5 Suoraan ylimmänasteiseen tuomioistuimeen tekemässään Revision-valituksessa valittaja vetoaa AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen rikkomiseen. AsylG:n 77 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan asiain- ja oikeustilan arvioimisen kannalta merkityksellinen on lähtökohtaisesti – ja myös käsiteltävässä asiassa – ajankohta, jona tosiseikkoja tutkivassa tuomioistuimessa on pidetty viimeinen suullinen käsittely tai – ellei sellaista ole pidetty – jona tosiseikkoja tutkiva tuomioistuin on tehnyt menettelyn päättävän ratkaisun. AsylG:n 26 §:n 3 momenttiin ei sisälly tältä osin mitään nimenomaista poikkeusta. Valittajan mukaan kyseisen säännöksen tosiseikkoja koskevat edellytykset ja rakenne tukevat vahvasti sitä, että kyseisen oikeuden voi johtaa joka tapauksessa ainoastaan henkilö, joka on vielä alaikäinen suojeluaseman myöntämishetkellä. Säännöksellä pyritään turvaamaan suojelua saavan alaikäisen erityiset suojeluun liittyvät edut, jotka ovat olemassa lähtökohtaisesti vain niin kauan kuin tämä on alaikäinen. Vaikka alaikäisyyden osalta lähtökohdaksi otettaisiin vanhemman

turvapaikkahakemuksen tekoajankohta, sen kannalta merkityksellinen ei ole aineellisen turvapaikkapyynnön esittämisajankohta (AsylG:n 13 §) vaan ajankohta, jona turvapaikkahakemus muodollisesti jätetään (AsylG:n 14 §). AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetyn hakemusta koskevan edellytyksen osalta ei riitä, että toimivaltainen elin – käsiteltävässä asiassa Bundesamt – on ainoastaan saanut tiedon turvapaikkapyynnöstä. Turvapaikan myöntämisen edellytyksenä on (muodollinen) hakemus, joka voidaan jättää pätevästi ainoastaan toimivaltaiselle elimelle.

II

- 6 Riita-asian käsittelyä lykätään. Euroopan unionin tuomioistuimelta (jäljempänä unionin tuomioistuin) on pyydetty SEUT 267 artiklan nojalla ennakkoratkaisua [**alkup. s. 6**] päätösosassa esitetyistä kysymyksistä. Nämä kysymykset koskevat vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU (EUVL 2011, L 337, s. 9, oikaisu EUVL 2017, L 167, s. 58; jäljempänä direktiivi 2011/95/EU) 2 artiklan j alakohdan tulkintaa.
- 7 1. Oikeudellinen arviointi perustuu kansallisen oikeuden osalta turvapaikkalakiin (AsylG) [– –].
- 8 Riita-asian kannalta merkityksellisiä ovat seuraavat kansallisen oikeuden säännökset:

AsylG:n 13 §

”1) Turvapaikkahakemus on kyseessä, kun siitä voidaan päätellä ulkomaalaisen kirjallisesti, suullisesti tai muulla tavoin ilmaisema tahto, jonka mukaan hän hakee liittotasavallan alueella suojaa poliittiselta vainolta tai hän vaatii suojaa maastapoistamiselta tai muulta palauttamiselta valtioon, jossa häntä uhkaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu vaino tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakava haitta.

– –

AsylG:n 14 §

1) Turvapaikkahakemus on jätettävä siihen Bundesamtin toimipisteeseen, joka toimii ulkomaalaisen vastaanottamisesta vastuussa olevan vastaanottokeskuksen yhteydessä.– –

– –

AsylG:n 26 §

--

2) Turvapaikkahakemuksensa jättämishetkellä turvapaikkaan oikeutetun alaikäisellä, naimattomalla lapsella on hakemuksesta oikeus turvapaikkaan, jos ulkomaalaisen turvapaikkaoikeuden myöntämiseen ei voida hakea muutosta eikä tätä myöntämistä pidä kumota tai peruuttaa.

3) Alaikäisen, naimattoman turvapaikkaan oikeutetun vanhemmille tai direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan [alkup. s. 7] j alakohdassa tarkoitettulle muulle aikuiselle myönnetään hakemuksesta oikeus turvapaikkaan, jos

1. turvapaikkaoikeuden myöntämiseen ei voida hakea muutosta
2. direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdassa tarkoitettu perhe on muodostettu jo siinä valtiossa, jossa turvapaikkaan oikeutettuun kohdistuu poliittista vainoa
3. he ovat tulleet maahan ennen turvapaikkaoikeuden myöntämistä tai tehneet turvapaikkahakemuksen viipymättä maahantulon jälkeen
4. turvapaikkaoikeuden myöntämistä ei pidä kumota tai peruuttaa ja jos
5. he ovat turvapaikkaan oikeutetun henkilön huoltajia.

Hakemuksensa tekohetkellä alaikäisen turvapaikkaan oikeutetun alaikäisiin, naimattomiin sisaruksiin sovelletaan vastaavasti ensimmäisen virkkeen 1–4 kohtaa.

--

5) Kansainvälistä suojelua saavan edellä 1–3 kohdassa tarkoitettuihin perheenjäseniin sovelletaan vastaavasti 1–4 momenttia. Turvapaikkaoikeuden sijaan tulee pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema.--

--

AsylG:n 77 §

1) Tässä laissa tarkoitetuissa riita-asioissa tuomioistuin ottaa huomioon hakijan tosiasiallisen ja oikeudellisen tilanteen sillä hetkellä, kun viimeisin suullinen käsittely pidettiin; jos päätöstä ei ole edeltänyt suullinen käsittely, ratkaisevana pidetään hakijan tilannetta sillä hetkellä, kun päätös tehdään.--

--”

- 9 2. Ennakkoratkaisukysymyksillä on merkitystä asian ratkaisemisen kannalta, ja ne edellyttävät unionin tuomioistuimen selventämistä.

- 10 2.1 Ennakkoratkaisukysymykset ovat merkityksellisiä sen vastapuolen vaatimuksen ratkaisemisen kannalta, jossa hän vaatii AsylG:n 26 §:n 5 momentin, luettuna yhdessä 3 §:n ensimmäisen virkkeen kanssa, perusteella toissijaisen suojeluaseman myöntämistä alaikäisen, naimattoman suojaa saavan vanhempana.
- 11 Vastapuoli on AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen nojalla saman pykälän 5 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu perheenjäsen ja AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu naimattoman poikansa isä ja siten vanhempi. Poika on AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä ja direktiivin 2011/95/EU 18 artiklassa tarkoitettulla tavalla oikeutettu toissijaiseen suojeluun. Toissijaisen suojeluaseman myöntämiseen ei voida hakea muutosta (AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 1 kohta). AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 2 kohdan mukaisesti perhe on muodostettu [alkup. s. 8] direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdassa tarkoitettulla tavalla Afganistanissa, joka on valtio, jossa pojalle uhkaa aiheutua direktiivin 2011/95/EU 15 artiklassa tarkoitettua vakavaa haittaa. Vastapuolivastapuoli on myös tullut maahan ennen kuin hänen poikansa tunnustettiin henkilöksi, jolla on oikeus toissijaiseen suojeluun (AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 3 kohta). Viitteitä siitä, että toissijaisen suojeluaseman myöntäminen pojalle on kumottava tai peruutettava (ks. AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 4 kohta), ei ole, kuten ei myöskään AsylG:n 26 §:n 4 momentin ensimmäisen virkkeen ja 4 §:n 2 momentin mukaisten vastapuolen henkilöä koskevien poissulkemisperusteiden olemassaolosta.
- 12 Vastapuolen vaatimus toissijaisen suojeluaseman myöntämisestä vanhempana olisi siten hyväksyttävä, jos poika oli merkityksellisenä arviointiajankohtana alaikäinen AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettulla tavalla ja vastapuoli oli hänen huoltajansa AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 13 AsylG:n 26 §:n 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 2011/95/EU 23 artiklan 2 kohta [– –]. Sen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansainvälistä suojelua saavan henkilön perheenjäsenillä, joille henkilökohtaisesti ei voida myöntää tällaista suojelua, on oikeus hakea direktiivin 2011/95/EU 24–25 artiklassa tarkoitettuja etuuksia kansallisten menettelyjen mukaisesti, jos tämä on mahdollista perheenjäsenen henkilökohtainen oikeudellinen asema huomioon ottaen. Perheen käsite ja siten myös kansallisessa säännöksessä, johon kyseinen oikeus perustuu, tarkoitettujen perheenjäsenen käsite määräytyvät AsylG:n 26 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen 2 kohdassa olevan nimenomaisen viittauksen direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohtaan perusteella. Direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan kansainvälistä suojelua saavan, jos kyseinen henkilö on alaikäinen ja naimaton, ”perheenjäseniin” kuuluu muun muassa hänen isänsä, jos hän oleskelee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta samassa jäsenvaltiossa ja perhe on muodostettu jo alkuperämaassa. Säännöksen sanamuodosta ei voida yksiselitteisesti päätellä, mikä ajankohta on merkityksellinen arvioitaessa kansainvälistä suojelua saavan

alaikäisyyttä ja jatkuuko isän asema [alkup. s. 9] perheenjäsenenä myös kansainvälistä suojelua saavan täysi-ikäiseksi tulon jälkeen ja jos, kuinka pitkään.

- 14 2.2 Ennakkoratkaisukysymyksiin tarvitaan unionin tuomioistuimen selvennystä.
- 15 a) Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, mikä ajankohta on otettava nyt tarkasteltavan kaltaisessa tapauksessa lähtökohdaksi arvioitaessa sitä, onko suojaa saava alaikäinen direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 16 Kansallisessa oikeuskäytännössä on tähän mennessä otettu osittain – kansallisessa turvapaikkaprosessioikeudessa yleisesti sovellettavan AsylG:n 77 §:n periaatteen mukaisesti – myös suojaa saavan alaikäisyyden osalta lähtökohdaksi ajankohta, jona tehdään päätös vanhemman turvapaikkahakemuksesta (joka Saksan täytäntöönpanolainsäädännön taustalla olevan ajatuksen mukaan kohdistuu aina myös oikeudellisilta seurauksiltaan identtiseen, johdettuun perheen suojaan). Oikeuskäytännössä pidetään sitä vastoin osittain riittävänä, että suojaa saava oli vielä alaikäinen ajankohtana, jona vanhempi teki turvapaikkahakemuksen. Tältä osin perusteluina käytetään useimmiten unionin oikeussääntöjä, ja lasten johdetun kansainvälisen suojan yhteydessä käytettävää ajankohdan nimenomaista määrittystä (ks. AsylG:n 26 §:n 2 momentti) sovelletaan vanhemman kansainväliseen suojaan, vaikka siitä ei ole nimenomaisesti säädetty.
- 17 Direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan sanamuodosta ei tältä osin ilmene yksiselitteisiä viitteitä vanhemman toissijaisen suojan myöntämisen yhteydessä. Se seikka, että direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa erotetaan nimenomaisesti aikamuodot perfekt (kansainvälisen suojan myöntämisen ja perheen alkuperämaassa muodostamisen osalta) ja preesens (oleskelun, suojaa saavaa koskevan vastuun ja alaikäisyyden osalta), voisi viitata siihen, että suojaa saavan alaikäisyyden osalta lähtökohdaksi on otettava nykyhetki, esimerkiksi ajankohta, jona tehdään päätös vanhemman (turvapaikka)hakemuksesta. Vaatimus suojaa saavan turvapaikkahakemuksen ja perheenjäsenen vastaanottavassa jäsenvaltiossa oleskelun välisestä yhteydestä voisi myös puoltaa sitä, [alkup. s. 10] että suojaa saavan alaikäisyyden arvioinnin kannalta merkityksellinen on aikaisintaan perheenjäsenen oleskelun aikaansaavan tapahtuman jälkeinen ajankohta. Tähän voivat viitata direktiivin systematiikan näkökulmasta myös se, että direktiivin 2011/95/EU johdanto-osan 16 perustelukappaleen toisessa virkkeessä viitataan turvapaikanhakijan ”mukana tuleviin” perheenjäseniin, ja sen 23 artiklassa ja johdanto-osan 18 perustelukappaleen toisessa virkkeessä vahvistettu perheen yhtenäisyyden (säilyttämisen) periaate. Teleologisesta näkökulmasta lapsen edun turvaamista, yhdenvertaista kohtelua ja oikeusvarmuutta sekä unionin oikeuden tehokasta vaikutusta koskevat periaatteet voisivat olla omiaan puhumaan sitä vastaan, että alaikäisyyttä arvioidaan ajankohtana, jona menettely on jo edennyt pitkälle. Sellaisten ulkomaalaisten tapauksessa, jotka ovat päätöksen tekoajankohtana jo tulleet täysi-ikäisiksi, toissijaisen suojelun myöntäminen myöhemmin maahan

tulleelle vanhemmalle ei kuitenkaan enää sovellu objektiivisesti tarkasteltuna lapsen edun turvaamiseen.

- 18 Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys ja myös muut kysymykset koskevat tilannetta, jossa suojaa saavalle perheenjäsenelle, josta suojeluasema on tarkoitus johtaa, ei ole myönnetty pakolaisasemaa vaan ainoastaan toissijainen suojeluasema. Merkityksellisen ajankohdan määrittämiseksi tältä osin voidaan erottaa kansainvälistä suojelua saava, jolle on myönnetty pakolaisasema (direktiivin 2011/95/EU 13 artikla ja sitä seuraavat artikkelit), ja kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö, jolle on myönnetty toissijainen suojeluasema (direktiivin 2011/95/EU 18 artikla ja sitä seuraava artikla). Pakolaisaseman myöntämisen osalta direktiivin 2011/95/EU johdanto-osan 21 perustelukappaleessa selvennetään, että pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide. Direktiivin 2003/86/EY 2 artiklan f alakohdasta 12.4.2018 antamassaan tuomiossa A ja S (C-550/16, [EU:C:2018:248], 53 kohta ja sitä seuraava kohta) unionin tuomioistuin on johtanut tästä, että sen jälkeen, kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on tehty direktiivin 2011/95 II luvun mukaisesti, henkilöllä on subjektiivinen oikeus siihen, että hänelle tunnustetaan pakolaisasema, ja näin on jopa ennen kuin tältä osin on tehty virallista päätöstä, joten direktiivin 2003/86/EY 10 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua oikeutta perheenyhdistämiseen ei voida tehdä riippuvaiseksi ajankohdasta, jolloin toimivaltainen kansallinen viranomainen tekee virallisen päätöksen, jolla asianomaisen henkilön [alkup. s. 11] pakolaisasema tunnustetaan. Riippumatta siitä, voidaanko direktiivin 2003/86/EY 2 artiklan f alakohdasta annettua oikeuskäytäntöä soveltaa direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan 1 alakohdan lähes samansisältöiseen määritelmään ja/tai 23 artiklassa säädettyyn perheen yhtenäisyyden säilyttämiseen, toissijaisen suojeluaseman myöntämisestä ei ole vastaavaa johdanto-osan perustelukappaletta, jonka mukaan tällaisen aseman tunnustaminen on (pelkästään tai ensisijaisesti) toteava toimenpide. Pakolaisasemaa, jossa ei voida sulkea pois sitä, että tarkoituksellinen vaino ulottuu (edelleen) olemassa olevan perheyhteyden vuoksi perheenjäseniin, koskevan liittynän ja toissijaisen suojeluaseman myöntämistä koskevan liittynän erottamista voi puoltaa lisäksi se, että näissä tapauksissa vanhempi haluaa johtaa toissijaisen suojeluaseman lapsestaan esittämättä itse päteviä syitä siihen, että alkuperämaahansa palatessaan hänelle uhkaa tosiasiallisesti aiheutua direktiivin 2011/95/EU 15 artiklassa tarkoitettua vakavaa haittaa; oletama vainon ulottamisesta perhesuhteiden perusteella ei ole tässä yhteydessä yleensä perusteltu.
- 19 b) Siinä tapauksessa, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan siten, että alaikäisyyden arvioimisen kannalta merkityksellinen on sen hakemuksen jättämisajankohta, jolla haetaan kansainvälistä suojelua, olipa kyseessä sitten suojaa saava tai perheenjäsen, toisen ennakkoratkaisukysymyksen a kohdalla pyritään selventämään siihen liittyvää kysymystä, onko hakemuksen jättämisajankohtana otettava huomioon aineellisen turvapaikkapyynnön esittämisen ajankohta vai turvapaikkahakemuksen (muodollisen) jättämisen ajankohta.

- 20 Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60; jäljempänä direktiivi 2013/32/EU) 6 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä virkkeessä erotetaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekeminen ja jättäminen. Kyseisen säännöksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöllä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, on tosiasiallinen mahdollisuus jättää se mahdollisimman pian. Direktiivin 2013/32/EU 6 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää, että kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset jätetään henkilökohtaisesti [**alkup. s. 12**] ja/tai määrättyyn paikkaan. Direktiivin 2013/32/EU 6 artiklan 4 kohta on poikkeus sen 6 artiklan 3 kohdassa esitettyyn sääntöön (tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, [EU:C:2017:587], 101 kohta). Kyseisen 6 artiklan 4 kohdan mukaan sen estämättä, mitä saman artiklan 3 kohdassa säädetään, kansainvälistä suojelua koskeva hakemus katsotaan jätetyksi, kun asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat vastaanottaneet hakijan jättämän lomakkeen tai virallisen raportin, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään. Direktiivin 2013/32/EU 6 artiklan 2–4 kohdan mukaisesti AsylG:n 13 §:n 1 momentissa säädettyä aineellista turvapaikkapyyntöä ei tarvitse esittää tietyssä muodossa, kun taas AsylG:n 14 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukainen turvapaikkahakemus on lähtökohtaisesti jätettävä virallisesti Bundesamtin toimivaltaiseen toimipisteeseen. Turvapaikkapyyntöstä tulee osa asiakirja-aineistoa ja turvapaikkaoikeudellisen hallintomenettelyn kohde vasta, kun toimivaltainen toimipiste vastaanottaa sen virallisesti.
- 21 Alaikäisyyden arvioimista hakemuksen jättämisajankohtana voisi tukea se, että direktiivin 2013/32/EU 6 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää hakemuksen (muodollista) jättämistä ja että siinä annetaan niille ainoastaan tehtäväksi mahdollistaa hakemuksen jättäminen mahdollisimman pian asettamatta tältä osin konkreettisia aikarajoituksia. Vaikka hakemuksen jättämiselle ei siten asetetakaan konkreettisia vähimmäis- tai enimmäisaikoja taikka ohjeellisia määräaikoja [– –], mahdollisuus hakemuksen jättämiseen on kuitenkin annettava viipymättä, siis ilman tarkoituksellista viivyttelyä. Ei kuitenkaan ole selvää, onko hakemuksen jättämisen ottaminen lähtökohdaksi yhdenvertaisen kohtelun ja oikeusvarmuuden sekä tehokasta vaikutusta koskevien periaatteiden mukaista.
- 22 c) Sikäli kuin suojelua saavan alaikäisyyden arvioinnissa lähtökohdaksi on otettava ajankohta, jona direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettu perheenjäsen on tullut maahan tai jona hän on tehnyt turvapaikkahakemuksen, toisen ennakkoratkaisukysymyksen b kohdalla pyritään selvittämään, onko näin myös siinä tapauksessa, että kyseisenä ajankohtana ei ollut vielä tehty päätöstä suojelua saavan, jolle on myöhemmin myönnetty toissijainen suojeluasema, kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta. [**alkup. s. 13**]
- 23 d) Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen a kohdalla pyritään lisäksi selvittämään direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kokonaisvaltaisia edellytyksiä, joiden mukaan perheenjäsenen on oleskeltava kansainvälistä

suojelua koskevan hakemuksen osalta kansainvälistä suojelua saavan kanssa samassa jäsenvaltiossa ja perhe on täytynyt muodostaa jo alkuperämaassa.

- 24 Tältä osin on selvennettävä, mitä aineellisia vaatimuksia direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa asetetaan nyt tarkasteltavan kaltaisessa tilanteessa ”yhteydelle” kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseen (”osalta”), ”oleskelulle” samassa jäsenvaltiossa ja perheen ”muodostamiselle jo” alkuperämaassa. Tältä osin on etenkin selvennettävä, onko suojaa saavan ja perheenjäsenen, tässä vanhemman, perusoikeuskirjan 7 artiklassa tarkoitetun perhe-elämän täytynyt jatkua vastaanottavassa jäsenvaltiossa vai riittääkö perheenjäsenen asemaan pelkkä suojaa saavan ja perheenjäsenen samanaikainen oleskelu vastaanottavassa jäsenvaltiossa.
- 25 Direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan sanamuodon perusteella vaikuttaa siltä, että tunnusmerkeille ”oleskelu kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta” ja ”perhe on muodostettu jo alkuperämaassa” on annettava se merkitys, että suojaa saavan ja perheenjäsenen pelkkä samanaikainen oleskelu vastaanottavassa jäsenvaltiossa ei riitä. Edellytys, jonka mukaan perhe on muodostettu jo alkuperämaassa, perustuu siihen oletamaan, että ydinperheen jäsenten läheiseen suhteeseen suojelun kannalta merkitykselliseen tapahtumaan alkuperämaassa liittyy yleensä aina perheenjäsenen mahdollinen joutuminen itse vaaraan (ks. direktiivin 2011/95/EU johdanto-osan 36 perustelukappale). Tähän voisi viitata myös direktiivin systematiikka, jonka osalta on otettava huomioon direktiivin 2011/95/EU 23 artikla ja johdanto-osan 16, 18 ja 19 perustelukappale. Direktiivin 2011/95/EU 23 artiklan 1 kohdalla pyritään turvaamaan perheen yhtenäisyyden säilyttäminen. Saman artiklan 5 kohdassa kyseisen artiklan soveltamisala ulotetaan 2 artiklan j alakohdassa kuvattujen perheenjäsenten lisäksi muihin lähimaisiin, jotka ovat asuneet yhdessä osana perhettä alkuperämaasta lähtemisen aikaan ja jotka olivat tuolloin täysin tai pääasiallisesti riippuvaisia kansainvälistä suojelua saavasta henkilöstä. Näistä molemmista säännöksistä [alkup. s. 14] voidaan päätellä, että direktiivin 2011/95/EU 23 artiklalla pyritään suojelemaan erityisesti perheen riippuvaisia jäseniä, ennen kaikkea alaikäisiä lapsia. Tämän suojelutavoitteen toteuttamiseksi säännöksessä asetetaan edulliseen asemaan myös siinä säädetyt muut perheenjäsenet. Tämä säännöksen tulkinta saa tukea direktiivin 2011/95/EU johdanto-osan 18 ja 19 perustelukappaleesta. Direktiivin 2011/95/EU johdanto-osan 18 perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioiden olisi otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu, ja siinä viitataan tältä osin erityisesti perheen yhtenäisyyden periaatteeseen. Johdanto-osan 19 perustelukappaleen mukaan on tarpeen laajentaa perheenjäsenten käsitettä ottaen huomioon riippuvuussuhteen erityisolosuhteet ja lapsen etuun kiinnitettävä erityishuomio. Tulkinnalle, jossa lapsen etu edellyttää perheyhteyden palauttamista tosiasiallisesti siten, että vanhempi kantaa vastuun lapsesta huoltajana, ei ole esteenä myöskään direktiivin 2011/95/EU johdanto-osan 16 perustelukappale, jonka mukaan direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon kunnioitus sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan; jaosto panee tässä yhteydessä merkille, että ilmaisu ”mukanaan tulevien” voidaan myös ymmärtää laajasti (ks. ilmaisun

”mukanaan tulevien” tulkinnasta unionin kansalaisuutta koskevan oikeuden yhteydessä [– –] tuomio 16.7.2015, Singh ym., C-218/14, [EU:C:2015:476], 54 kohta). Teleologisesti muutamat seikat puoltavat sitä, että direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohtassa, jossa perheenjäsenten käsite rajataan ydinperheen jäseniin (vanhempiin ja heidän alaikäisiin lapsiinsa), edellytetään perheenjäsenten perusoikeuskirjan 7 artiklassa tarkoitetun perhe-elämän jatkamista luomalla yhteys ”kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta” ja ottamalla lähtökohdaksi, että ”perhe on muodostettu jo alkuperämaassa”. Perusoikeuskirjan 7 artiklaa on luettava yhdessä perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohdassa todetun, lapsen edun huomioon ottamista koskevan velvollisuuden kanssa ja ottaen huomioon 24 artiklan 3 kohdassa ilmaistu lapsen tarve ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti (tuomio 6.12.2012, O. ja S., C-356/11 ja C-357/11, [EU:C:2012: 776], 76 kohta). Perhe-elämälle ovat oikeudellisten siteiden lisäksi tunnusomaisia tosiasiallinen perheyksikkö (ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 2.11.2010, Yigit v. Turkki, valitus nro 3976/05, [CE:ECHR:2010:1102JUD000397605], [alkup. s. 15] 93 kohta) ja vanhempien ja heidän alaikäisten lastensa välinen tiivis perheyhteys. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mielestä herättäisi huolta, jos direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohtassa asetettujen edellytysten katsottaisiin täyttyvän myös siinä tapauksessa, että hakemuksen tekevän vanhemman vastaanottavassa jäsenvaltiossa oleskelun tarkoituksena ei yksittäistapauksen olosuhteissa ole ainakaan myös vastuun ottaminen suojaa saavasta alaikäisestä ja naimattomasta lapsesta.

- 26 e) Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen b kohta liittyy saman kysymyksen a kohtaan, ja sillä pyritään selventämään ajankohtaa, joka on merkityksellinen arvioitaessa suojaa saavan ja vanhemman perusoikeuskirjan 7 artiklassa tarkoitetun perhe-elämän jatkumista vastaanottavassa jäsenvaltiossa.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan on tuskin edellä d kohdassa esitettyjen direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan tavoitteiden mukaista, jos turvapaikanhakija voi vedota perheenjäsenen asemansa perusteena perhe-elämän jatkumiseen ilman mitään aikarajaa. Tunnusmerkki ”kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta” voisi tältä osin tukea sitä, että direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdassa edellytetään, että tosiasiallisen perheyksikön uudelleenmuodostamisen on tapahduttava tietyssä määräajassa maahantulon jälkeen.
- 28 Direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohtassa olevat ilmaisut ”vastuussa” ja ”on alaikäinen” viittaavat lisäksi siihen, että suojaa saavan on täytynyt olla perheyksikön vastaanottavassa jäsenvaltiossa uudelleenmuodostamisen merkityksellisenä ajankohtana vielä direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan k alakohdassa tarkoitettu alaikäinen.
- 29 f) Neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellä pyritään selventämään, päättykö turvapaikanhakijan asema direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan

kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuna perheenjäsenenä, kun suojaa saava tulee täysi-ikäiseksi ja kun siihen liittyvä vastuu henkilöstä, joka on alaikäinen ja naimaton, päättyy. [alkup. s. 16]

- 30 Direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa säädetään, että kansainvälistä suojelua saavan henkilön isä on perheenjäsen, kun kansainvälistä suojelua saava henkilö on alaikäinen, kun isä oleskelee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta kansainvälistä suojelua saavan kanssa samassa jäsenvaltiossa ja kun perhe on muodostettu jo alkuperämaassa. Se, että perheenjäsenen asema liitetään direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan k alakohdassa rajattuun ajanjaksoon, jona suojaa saava on alaikäinen, kuten myös 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tavoiteltavaan lapsen edun suojaamiseen, voisi tukea sitä, että isän asema direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuna perheenjäsenenä lakkaa suojaa saavan tullessa täysi-ikäiseksi.
- 31 Jos suojaa saavan isän asema direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan j alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuna perheenjäsenenä jatkuu lähtökohtaisesti myös sen jälkeen, kun hänen lapsensa tulee täysi-ikäiseksi, on selvennettävä, lakkaako tämä asema – jos isän oleskelu vastaanottavassa jäsenvaltiossa päättyy tai jos lapsi ei ole enää oikeutettu suojaan – tietynä ajankohtana tai tietyn tapahtuman myötä.
- 32 [–] [Oikeus ennakkoratkaisupyynnön esittämiseen]

[–]